

Sygn. akt I KK 104/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Piotr Mirek

Protokolant Anna Kuras

w sprawie por. A. B.

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 30 września 2020 r.

kasacji wniesionej przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych
na korzyść skazanego
od wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w W.
z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt Sg (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o nawiązce orzeczonej na podstawie art. 67 § 3 k.k.;**
- 2. obciąża Skarb Państwa wydatkami za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w W. skierował w dniu 29 maja 2019 r. do Wojskowego Sądu Garnizonowego w W. wniosek o warunkowe umorzenie postępowania przeciwko por. A. B. podejrzanemu o to, że:

- w dniu 9 listopada 2016 roku, na terenie 2 Ośrodka Radioelektronicznego w P., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd Dowódcę Jednostki Wojskowej (...) w P., w ten sposób, że w dniu 9 listopada 2016 roku przedłożył do organu personalnego ww. jednostki wojskowej polecenie wyjazdu służbowego Nr (...) z dnia 02.09.2016 r., w którym oświadczył, iż w okresach 09-10.09.2016 r. odbył podróż na trasie G.-N.- S., 11-12.09.2016 r. odbył podróż na trasie S. – N. - K-G, 07-08.10.2016 r. odbył podróż na trasie G. – K. – N.- S., 09-10.10.2016 r. odbył podróż na trasie S. – N. – K.- G., w sytuacji gdy nie miały one miejsca, w następstwie czego wyłudził z Jednostki Wojskowej (...) w P. nienależną kwotę 392,00 zł, która została wypłacona przez 26 Wojskowy Oddział Gospodarczy w Z., doprowadzając tym samym Dowódcę Jednostki Wojskowej (...) w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi tj. o popełnienie przestępstwa z art. 286 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

Wojskowy Sąd Garnizonowy w W. wyrokiem z dnia 26 czerwca 2019 roku sygn. Sg (...) :

1. warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko por. A. B. i na podstawie art. 67 § 1 k.k. wyznaczył okres 1 (jednego) roku próby, na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 1000 (tysiąc), a na

podstawie art. 333 § 1 k.k. zwrócił się do Dowódcy JW. (...) w P. o wymierzenie oskarżonemu kary przewidzianej w wojskowych przepisach dyscyplinarnych;

2. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego opisanego w postanowieniu o dowodach rzeczowych nr 1 w postaci polecenia wyjazdu służbowego o nr (...) z dnia 2 września 2016 r. wraz z załącznikami poprzez pozostawienie ich w aktach sprawy;
3. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 170,00 (sto siedemdziesiąt) złotych w tym na podstawie art. 7 ustawy o opłatach w sprawach karnych opłatę w kwocie 100 (sto) złotych.

Wyrok uprawomocnił się z dniem 4 lipca 2019 r.

Kasację od tego wyroku, w części dotyczącej „orzeczenia o karze”, wniósł Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych. Zaskarżonemu wyroki zarzucił:

- rażące, a przy tym mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, t.j. art. 67 § 3 k.k., polegające na niezasadnym orzeczeniu wobec skazanego por. A. B. nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 1000 zł, w sytuacji gdy szkoda wyrządzona pokrzywdzonemu została naprawiona w całości przez oskarżonego przed wydaniem wyroku.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w W. w części dotyczącej orzeczenia nawiązki na podstawie art. 67 § 3 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlega uwzględnieniu. Wyrok Wojskowego Sądu Garnizonowego w W. został wydany z rażącą obrazą prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 67 § 3 k.k.

Przepis art. 67 § 3 k.k. stanowi, iż umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia szkody w całości lub w części, a w miarę możliwości również obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, albo zamiast tych obowiązków orzeka nawiązkę. Sąd może nałożyć na sprawcę obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 1-3, 5-6b, 7a lub 7b, a ponadto orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 lub zakaz prowadzenia pojazdów, wymieniony w art. 39 pkt 3, do lat 2. Przepisy art. 72 § 1a i 1b stosuje się odpowiednio.

Na wstępie należy stwierdzić, że sąd nakłada obowiązek naprawienia szkody w całości albo w części zawsze, ilekroć stosuje do sprawcy warunkowe umorzenie postępowania, jeżeli sprawca wyrządził przypisanym mu przestępstwem szkodę i szkoda ta w chwili wyrokowania nadal istnieje. Ewentualne zasądzenie nawiązki ma zgodnie z treścią art. 67 § 3 k.k. zastąpić obowiązek naprawienia szkody.

Stanowisko takie prezentowane jest powszechnie w doktrynie jak i w orzecznictwie. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 listopada 2018 r., sygn. III KK 508/17 (LEX nr 2585073): „Zasądzenie nawiązki jest możliwe zamiast obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia, czyli w wypadkach gdy są podstawy do orzeczenia tych dwóch środków, w szczególności wykazano w postępowaniu istnienie spowodowanej przestępstwem szkody bądź krzywdy

wymagającej naprawienia w całości lub w części.” (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 stycznia 2007 r. sygn. WK 30/06 , OSNwSK 2007/1/228, Biul.PK 2007/3/8; z dnia 16 maja 2002 r. sygn. III KK 189/02 , LEX nr 53327 oraz z dnia 30 maja 2018 r. sygn. V KK 446/17 , LEX 2509711).

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że doszło do wyrządzenia szkody pokrzywdzonemu, jednakże szkoda w kwocie 392 zł, została naprawiona przez oskarżonego w całości w dniu 12.03.2019 r., a więc jeszcze na etapie postępowania przygotowawczego (k. 56). Zatem w toku postępowania sądowego nie zachodziła podstawa orzekania w tym zakresie, gdyż szkoda ta została już naprawiona. Tym samym zdezaktualizował się również obowiązek orzeczenia nawiązki.

Orzeczenie przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w W. w wyroku z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. SA (...) nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, jest więc uchybieniem, które oceniane przez pryzmat przesłanek kasacyjnych z art. 523 § 1 k.p.k. stanowi rażące, a przy tym mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, t.j. art. 67 § 3 k.k.

Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostaje natomiast dostrzeżona przez skarżącego omyłka pisarska zawarta w uzasadnieniu wyroku. Wojskowy Sąd Garnizonowy w W. omyłkowo wskazał, iż zobowiązał por. A. B. do „uiszczenia świadczenia pieniężnego w wysokości 100 (tysiąc) złotych, co do każdego z czynów na rzecz Funduszu pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej”.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o wydatkach uzasadnia treść art. 638 k.p.k.